

Aqqalu C. Jerimiassen

EM 2023/15b

Atassut

25. september 2023

Åbningsdebat på baggrund af åbningstale af Formanden for Naalakkersuisut.

(Formand for Naalakkersuisut)

Hvad er formålet med livet? Dette spørgsmål blev bragt op af Formanden for Naalakkersuisut som det aller første. Jeg er glad for at det vigtigste spørgsmål, og det mest besværlig at svare på, bringes op. Hvorfor er vi her? Hvorfor arbejder vi i Inatsisartut? Hvad er vores opgave? Hvem arbejder vi for?

Det rigtige svar, som tit bringes op, er at vi er her på vegne af, og som repræsentanter der arbejder for, folket. Dog bliver disse ord overflødig, hvis man ikke ved hvad arbejdet går ud på.

Knap 45 år med den røde blok har medført at vores arbejde som Medlemmer af Inatsisartut er blevet enorm. For socialisternes hensigt er at have ansvaret for hele menneskets liv. Nu ved vi hvorfor restriktionerne og styringen af folks liv er så stort. Disse er endvidere finansieret fra folks lommer. Resultatet er at alt for mange mennesker er blevet passive.

Videre stiller Formanden for Naalakkersuisut et andet spørgsmål – hvad betyder lykke for dig? Fedt spørgsmål. Når man vender den mod Inatsisartut, er det så vores ansvar at gøre folk lykkelige? At styre alt oppefra, for at gøre befolkningen lykkelig.

Det er blevet til et tidspunkt hvor vi for alvor skal diskutere hvilke ansvar ligger hos politikerne, og hvilke ansvar ligger hos befolkningen. Det vigtigste spørgsmål er – tror vi som politikere på individerne? Tror vi på at folk selv kan?

Jeg er enig i Formanden for Naalakkersuisut da han sluttede med at sige at vi skal sørge for at befolkningen føler sig trygge. Vi i Atassut mener at vi skal tro mere på individerne, og bør sikre at individerne har ansvars- og frihedsfølelse uden at vi politikere tager hele ansvaret fra dem. For hvis vi gerne vil styre alt oppefra, så er vi blevet kommunisterne.

Vi er også glad for at man er begyndt at sige: Vi skal arbejde med mennesket i centrum – det er vores motto. Hvis disse ord ikke skal blive overflødig, skal man forstå deres mening. For det handler ikke om at gøre individet lykkelig. Man skal hellere ikke bryde ens løfter mod individet. Det handler om et trygt og frit menneske der serviceres godt af sundhedsvæsenet. Samt et menneske der er vigtigere end et land. Mennesket, økonomien, sundhed, social- og uddannelsesområdet skal ikke ofres, bare fordi man hurtigst muligt vil blive til en selvstændig stat. Det er mennesket der skal løfte landet, og ikke omvendt. Uden mennesket er det bare en smuk natur.

Man skal hellere ikke være i tvivl om at Atassut lægger arbejdet bag budskabet om at skabe tryghed i samfundet.

Vi vil også takke Formanden for Naalakkersuisut for at understrege vigtigheden af forældrenes ansvar ved barnets fødsel. Forældrene er jo centrum i barnets trygge rammer under opvæksten, barnets uddannelse, og skal sørge for at barnet bliver til en ansvarsbevidst voksen. Det er trist at høre at så mange børn misrøgtes – det kan ikke accepteres. Alt for mange forældre er dårlig til at passe på deres børn.

Antallet af børn placeret udenfor hjemmet er alt for højt. Hensigten skal være at eliminere disse placeringer udenfor hjemmet. Desværre ser det ud til at man vil sænke antallet af døgninstitutioner. Vil antallet af misrøgte børn falde, hvis man sænker antallet af døgninstitutioner? Nej, vel?

Vi støtter op om mange af de politiske målsætninger udstukket af Formanden for Naalakkersuisut på området. Men det skal stadigvæk forstås at problematikken ikke forsvinder, når man ikke længere fjerner barnet fra dens hjem. Dette er påvist af de ellers mangeårige tiltag på området. Tiltagene skal fortsætte, men vi skal gøre noget ved roden af problemet. Befolkningen skal få ansvarsfølelsen tilbage.

Vores retorik skal føre til at befolkningen får deres friheden tilbage. Det er blevet til et tidspunkt hvor vi skal give slip på rigtigt meget. Vi skal sikre at befolkningen ikke længere venter på det offentlige til at gøre noget. Vi skal øge vores tro på at folk selv kan. Vi skal stoppe med at tage penge fra dem, samt skal vi fjerne restriktionerne i love for dem. Nu er tidspunktet kommet til at gøre noget helt andet.

Kan man stille politikerne til ansvar? Jeg siger ja! Dog ligger en stor del af ansvaret hos befolkningen.

Selvom vi er folkevalgte, er vi selv dårlige til at holde på vores løfter. For det er meget nemt at pege på problemerne. Men man ser tit på folkevalgte der ikke ved hvad de skal gøre efter valget. Problemerne bliver jo ikke løst ved at koncentrere sig om ens persona. Det at man tør at være med til at tage nogle svære, upopulære og fælles beslutninger er det vigtigste.

Vores anstrengelser i dag fører til gode langsigtede og håndgribelige resultater. Et eksempel er uddannelse. Folks mangeårige anstrengelser under deres uddannelse fører til større frihed, bedre karriere, mulighed for køb af hus osv. osv. (tro mod Aataqii).

Vi er stolte af vores kultur, sprog, og det at være en fanger eller en fisker. Ordførerindlæg starter tit med hvor vigtigt fiskeri er for indtjening i vores samfund. Alle ved det. Det bliver ikke vigtigere at sige det igen.

Selvom vi er stolte af vores fangere og fiskere, kan vi alle sammen ikke være fangere eller fiskere. Uddannelsesmulighederne i landet er mange. Vi opfordrer folk så meget til at uddanne sig, at vi har gratis uddannelser, giver kollegiepladser, giver mulighed for rejseophold, og endda giver de studerende løn for at uddanne sig.

Det næste skridt er at vi stiller større krav til vores børn om at uddanne sig. Det betyder dog ikke at vi skal pege fingre mod lærere, skoler, stiller større krav til politikerne af den grund.

Hvis vi tager mere udgangspunkt i os selv, skal vi også stille større krav til os selv. For hvis vi peger fingre ad andre, så tager vi udgangspunkt i dem i stedet. Hvis vi i stedet stiller større krav til vores børn, kommer vi til en dag hvor flere i samfundet har en uddannelse, og samtlige ansatte i det offentlige er grønlandere hvis hovedsprog er grønlandsk. Hvor oversættelse frem og tilbage er blevet overflødig.

Vi siger det igen. Man kan ikke starte med at bygge en skorsten når man skal til at bygge et hus. Man skal bygge fundamentet, søjlerne og rammerne først. Vi skal blive mere realistiske. Vi skal realisere befolkningens ønsker, og befolkningen skal også vide at det er dem der betaler realiseringen via deres skattebetalinger.

Åbningstalen nævner også nedbringelse af administrative enheder. Hensigten er god, og kan ikke modsiges. Vi støtter hensigten fuldstændigt. Vi skal dog pointere at nedbringelse af administrative enheder udføres bedst ved at indføre en mere højreorienteret administration. Hvis vi, som sagt, begynder at betragte uddannelse som noget af værdi, vil dobbeltadministrationen blive elimineret og vi selv kan overtage rollerne. Hvis vi stadigvæk vil køre administrationen efter venstreorienterede principper, så vil den administrative byrde forblive enorm, og alting vil udføres via styrelser.

Vi grønlandere må åbne øjne for at det at være en selvstændig erhvervsdrivende ikke er en dårlig ting. Lad os stoppe med misundelse og jalousi mod selvstændige erhvervsdrivende. Samt skal vi i Inatsisartut holde op med at skabe forhindringer for vores selvstændige i erhvervslivet.

Selvforsørgelse er ikke kun selvstændige erhvervsfiskeri. Hvis vi skal komme videre, skal vi ændre på vores syn på selvstændig erhvervsdrivende. Mange selvstændige erhvervsdrivende indenfor turismesektoren lider nu, også selvom antallet af turister bliver ved med at stige. Det skyldes at offentligt ejet virksomheder er blevet til konkurrenter mod disse selvstændige erhvervsdrivende. Vi spænder ben for os selv. Det offentlige konkurrerer mod selvstændig erhvervsdrivende. Det er uacceptabelt. Selvforsørgelse er jo ikke forsørgelse fra det offentlige, og det offentlige der spænder ben for selvstændige erhvervsdrivende.

Hvis vi ikke kun skal sætte vores lid til fiskeriet, skal vi tilpasse turismeerhvervet så indtjeningen optimeres. Vi er helt enige i Formanden for Naalakkersuisut da han sagde ”Turismen er ikke en negativ ting”. For vi rejser jo også til varme lande og holder sommerferie der. Det vi skal gøre er at sikre optimale rammer for erhvervet, for at øge mulighederne i erhvervet, samt tilpasse skattereglerne efter disse.

Man siger at Grønlands kyst og farvande omfattes af uendelige rigdomme. Dette er fint, også selvom vi tit hører om det gennem årene. Det er sagt at vi skal tage mere udgangspunkt i os selv – læg mærke til – at vi tager udgangspunkt i os selv. Der er jo ikke nogen der siger at man skal tage udgangspunkt i landet. Hvis vi skal tage udgangspunkt i os selv, skal vi kræve mere af os selv om at tage en uddannelse, tage kurser, opstarte virksomheder, og ikke kun forvente at naturen nok skal

bidrage med alt det vi har brug for. Det er at arbejde med mennesket i centrum. Udgangspunktet er individets kompetencer, hvis vejen mod selvstændighed skal sikres her i landet.

Vi kan høre på Formanden for Naalakkersuisut at man nu har tænkt sig at gøre noget ved affaldshåndteringen. Vi ønsker klare udmeldinger på området. I løbet af foråret kom vi ellers med løsningsforslag til de store udfordringer forbundet med affaldshåndtering i de bosteder hvor man ikke må brænde, som uheldigvis blev afslået. Vi kan ikke blive ved med at udskyde håndtering af problemet.

Uden at modsige det der blev sagt omkring boligbyggeri, støtter vi op om tiltag for at øge selvforsørgelse af boliger og selvbyggeri af boliger. Status er jo at alt for mange er på en venteliste til en offentlig lejebolig. Et tilbagevendende spørgsmål. Hvad skal det offentlige have ansvaret for? Samt hvad bør individerne selv have ansvaret for? Det er arbejde er vores at sørge for at ændre hos den næste generation.

Vi grønlændere er blevet passive, nu er det nok. Vi skal fra Atassut igen ytre os om at skattetrykket skal markant ned. Dette for at øge gevinsten i at arbejde, som vil gavne selvstændige erhvervsdrivende, give folk flere penge i lommen, øge lysten til at uddanne sig, øge selvforsyning af boliger, og for at øge friheden til selv at vælge det liv man selv har lyst til at leve. Ønsket om at styre folks liv har ført til at befolkningen forventer at politikerne skal ændre på deres liv, og er endt med at befolkningen betragtes kun som indtægtskilde af det offentlige. Derfor ser vi en stigning af vrede blandt befolkningen.

Vi kan blive ved med at gentage at sundhedsvæsenet lider. Naalakkersuisut har gennem årene sagt at sundhedsvæsenet er blevet bedre. Man har hele tiden sagt at man vil afvente Sundhedskommissionens betænkning. Lad os nu handle, nu hvor Sundhedskommissionens betænkning er udkommet. I ved alle sammen at vi fra Atassut har kæmpet for området, og da det endte med at der ikke handles på området, kom vi ellers med forslaget at give området tilbage til staten. Fokus på persona har vundet igen. Vi har derfor tre forskellige håndgribelige forslag til sundhedsvæsenet denne efterårssamling. Vi har forhåbninger til den kommende Naalakkersuisoq på området, og håber på at vedkommende vil have energi til det store opgaver der ligger foran, og at der ikke sker yderligere forsinkelse af arbejdet.

Jeg blev glad da jeg hørte at man vil gøre noget ved pensionisternes vilkår. Alt er ikke sort, for mangeårige anstrengelser bliver nogle gange hørt. Der er dog stadigvæk nogle vilkår der skal bringes i orden. Vi vil gentage Atassuts mangeårige mærkesag. Vi har brug for samtlige arbejdsdygtige og arbejdslystne hænder i en tid med stigende levealder.

Især skal vi ændre på vilkår hos pensionisterne der gerne vil forblive i arbejdsmarkedet selvom de har fået pension. Hvis vi skal have samtlige hænder ombord, og moralen er højt, skal vi eliminere restriktionerne der forhindrer arbejdet hos pensionisterne.

Vi fik at vide at Koalitionen vil nedbringe udledning af CO2. Dette for at forbedre vor lands image ift. omverdenen. Vi ved dog at vores industri ikke er så stor og vores biler er så få, at de ikke kan gøre nogle store ændringer til vores verden.

Vi kan ikke forstå at vi skal bruge masser af vores energi til CO2 spørgsmålet, vi kan hellere ikke forstå hvis spørgsmålet begynder at begrænse indtægtsmulighederne og vækst i virksomhederne. Vi kan hellere ikke forstå, hvis spørgsmålet stilles vigtigere end tunge problemstillinger i samfundet. Det er forståeligt at i-landene har fokus på området. Vi behøver dog ikke imitere dem.

Vi skal holde op med at prøve at imitere i-landene. Vi holder alt for meget af den socialistiske styrer i Danmark. Vores lands økonomi kan ikke holde til at blive ved med at imitere i-landets måde at gøre tingene på. Lad os nu selv udforme vores samfund.

Politisk har vi svært ved at overkomme problemer i vores samfund. Det er et tegn på skævheder i vores styreform. Vi skyder skylden på andre, bliver ved med at tale om vores kolonitid, vreden mod Danmark og systemet – system som vi nu selv har skabt. Nu er det tid til at kigge indad. Hvis vi skal tage udgangspunkt i os selv, og ikke pege fingrer ad nogen andre, hvad er det så vi har gjort forkert? Hvad er vi dårlige til. Det er kun disse vi kan gøre noget ved jo. Hvad andre gør, hvad der er sket, hvad andre folkeslag gør, kan vi ikke gøre noget ved.

Slutningen af åbningstalen tilsiger at vi må gøre os fri af kolonialismens lænker. Atassut kan ikke være mere enig i det. Denne gammeldags følelse skal ikke længere holde os tilbage, for vi skal komme videre og hellere diskutere på vigtige arbejdsopgaver. Det er vejen frem.

Vi siger tak fra Atassut for Formanden for Naalakkersuisuts åbningstale, som vi ud fra vores værdisæt har tilkendegivet vores holdninger til.